

AYT

EDEBİYAT SORU BANKASI

Değerli Arkadaşlar,

Yıllardır iyi bir gelecek hayaliyle eğitim ve öğrenim görüyorsunuz. Dersler, kitaplar ve sınavlardan kendinizi yorgun hissettiğiniz zamanlar oldu.

ÜNİVERSİTELİ olmanın eşiğine geldiğiniz bu dönemde onlarca ders kaynağı içerisinde size hitap edebilecek, eğitiminize katkıda bulunacak, kolay ve kalıcı öğrenmenizi sağlayacak "**doğru**" kitaplara ihtiyaç duyunuz.

İşte biz, **Yayın Kurulu** olarak ihtiyacınızı karşılamak için kolları sıvadık ve gireceğiniz tüm sınavlarda başarılı olmanızı kolaylaştıracak, sizlere öğretmen olabilecek "**ADIM Soru Bankası Serisi**"ni hazırladık. Kitaptaki soruların **video çözümleriyle** tam bir öğrenme sağlamanıza katkıda bulunmak istedik.

Hepinize hayat boyu başarılar dileriz.

İçindekiler

ADIM 01 Öğretici Metinler	4 - 17
ADIM 02 Sözlü Anlatım	18 - 21
ADIM 03 Şiirde Yapı ve Tema	22 - 33
ADIM 04 Söz Sanatları	34 - 43
ADIM 05 Konusuna Göre Şiir Türleri ve Karma Şiir Bilgisi	44 - 57
ADIM 06 Olay Etrafında Gelişen Metinler	58 - 67
ADIM 07 İslamiyet Öncesi Türk Şiiri	68 - 71
ADIM 08 Geçiş Dönemi Türk Şiiri	72 - 75
ADIM 09 Anonim Halk Şiiri	76 - 79
ADIM 10 Âşık Şiiri	80 - 87
ADIM 11 Tekke Şiiri	88 - 93
ADIM 12 Divan Şiiri	94 - 103
ADIM 13 Divan Edebiyatı Temsilcileri	104 - 119
ADIM 14 I. Dönem Tanzimat Şiiri	120 - 123
ADIM 15 II. Dönem Tanzimat Şiiri	124 - 127
ADIM 16 Servetifünun ve Fecriâtı Şiiri	128 - 133

ADIM 17	Millî Edebiyat Şiiri	134 - 139
ADIM 18	Öz Şiir- Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir	140 - 143
ADIM 19	Serbest Nazım ve Toplumcu Şiir- Garipçiler ve Sonrası	144 - 149
ADIM 20	II. Yeni ve Sonrasında Türk Şiiri	150 - 165
ADIM 21	Türkiye Dışındaki Türk Sanatçılar ve Eserleri	166 - 167
ADIM 22	Tanzimat'tan Millî Edebiyat'a Hikâye	168 - 171
ADIM 23	Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye	172 - 177
ADIM 24	Tanzimat ve Servetifünun Romanı	178 - 181
ADIM 25	Millî Edebiyat Romanı	182 - 185
ADIM 26	1923-1950 Arası Cumhuriyet Romanı	186 - 191
ADIM 27	1950-1980 Arası Cumhuriyet Romanı	192 - 197
ADIM 28	Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Tiyatro	198 - 211
ADIM 29	Edebî Akımlar	212 - 217
ADIM 30	Batı Edebiyatı	218 - 221
ADIM 31	Türk Edebiyatında İlkler	222 - 225
ADIM 32	Türk ve Dünya Edebiyatında Eser Özetleri	226 - 232

1. Amerikalıların Ay incelemeleri, 17 Nisan 1967'de Survoyer-3 aracının fırlatılması ile başladı. Amerika bu ilk denemesinde, aracı Ay'a yumuşak bir şekilde indirerek buradan Dünya'ya çeşitli fotoğraflar göndermeyi başardı. 14 Kasım 1967'de fırlatılan Survoyer-5 Ay'a yumuşak iniş yaptı ve pek çok fotoğrafla bilgiyi Dünya'ya gönderdi. Ayrıca Ay yüzeyinde geri kalkış manevrası yaparak bu konuda ileri bir adım atılmasını sağladı. Daha sonra bir ay ara ile 7 Aralık 1967'de Survoyer-6 ve 7 Ocak 1968'de Survoyer-7 fırlatılarak her ikisini de Ay yüzeyine indirmek suretiyle topladığı bilgi ve fotoğraflarla NASA, Ay'a seyahat için hazırlanan ön çalışmaların ilk bölümünü tamamlamış oluyordu.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dilin estetik kullanımı belirgindir.
B) Bilimsel gelişme ve çalışmalardan söz edilmiştir.
C) Devrik cümlelerden ve süslü söyleyişlerden kaçınılmıştır.
D) Okura bilgi aktarmak amaçlanmıştır.
E) Öğretici metin kapsamına girmektedir.

2. Hayatının en verimli bir devrinde ve saltanatının en parlak ve kudretli bir zamanında ölen Baybars, Orta Çağ İslam Türk tarihinin en büyük simalarından biridir. Maddi ve manevi birçok hususiyete sahip olan müstesna bir insandı. Çok güçlü bir vücuda, sağlam bir iradeye, benzeri görülmemiş bir cesarete ve parlak bir zekâya sahipti. En önemli ve cesur hareketlerinde bile daima ihtiyatlı hareket eder, en küçük tedbiri bile almakta ihmalkârlık göstermezdi. Harplerin en tehlikeli anlarında bir nefer gibi ön saflarda çarpışır, tehlikelerden çekinmezdi.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinden hangisinin örneğidir?

- A) Öykü
B) Günlük
C) Anı
D) Otobiyografi
E) Biyografi

3. Sözlerimi baştan sona işitin, önce (siz) erkek kardeşlerim (ve) oğullarım, birleşik boyum (ve halkım...) doğusuna, güneyde gün batısına kadar, geride gün batısına, kuzeyde gece ortasına kadar... Bu sınırlar içinde (bütün) halklar hep bana tabidir. Ordular sevk ederek dört bucaktaki halkları (hep almış hep kendilerine bağımlı kılmışlar). Başlılara baş eğdirmiş, dizlilere diz çöktürmüşler. Doğuda Kingan Dağları'na kadar, batıda Demir Kapi'ya kadar (halklarını) yerleştirmişler.

Orhun Yazıtları'ndan alınan bu parça ile ilgili

- I. Olayların yaşandığı tarih kesin olarak belirtildiğinden günlük niteliğindedir.
II. Hitabet ve hatıra değeri taşıyan bir eserden alınmıştır.
III. Makale planıyla oluşturulmuştur.
IV. Tarihsel hadiselerle dikkat çekilmesi bakımından önemlidir.

yargılarından hangileri söylenir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. (I) Sohbet, bir konunun derinlemesine ele alındığı metin türlerindendir. (II) Sohbet yazar, düşüncelerini karşılıklı konuşma havasında verir. (III) Sırası geldikçe anlatımını deyim, atasözü ve özdeyişlerle zenginleştirir. (IV) Görüşler giriş-gelişme-sonuç sıralamasına bağlı kalınarak ortaya konur. (V) Şevket Rado, türün önde gelen temsilcilerindendir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

5. Aşağıdaki eserlerden hangisi, kişisel yaşamı konu edinen metin örneği değildir?

- A) Çankaya
B) Anadolu Notları
C) Mor Salkımlı Ev
D) Günlerin Getirdiği
E) Ziya'ya Mektuplar

6. I. Grup

- I. Makale
- II. Hatıra
- III. Otobiyografi
- IV. Fıkra
- V. Biyografi

II. Grup

- Kamuoyu oluşturma ve yönlendirme amacıyla kaleme alınan süreli yayın yazısıdır.
- Bir alandaki uzmanlığın ürünü olan ciddi ve akademik yazıdır.
- Kişinin kendi yaşam öyküsünü bizzat yazdığı metin türüdür.
- Unutulması istenmeyen gerçeklerin ve bellekte iz bırakan ilginç olayların yıllar sonra yazılmasıyla ortaya çıkan edebî türdür.

I. gruptaki yazı türleriyle II. gruptaki bilgiler eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Hayatı uzatan şey bile böyle bir yaşama ve hayattan zevk alma isteğinin canlı kalmasıdır. Daima yeni eserlere doğru gidelim ve daima yapmakta olduğumuz eseri sevelim. 83 yaşında bir heykeltıraşa, "En beğendiğiniz eseriniz hangisidir?" demişler; "Şimdi yapmakla meşgul olduğum eser." demiş. Yapmakla meşgul olduğumuz eser, bu fânî dünyaya gözlerimizi kapayınca kadar devam edecektir, insanlar ancak hayatın baştan başa bir eser olduğunu kabul etmekle bu yola girebilirler.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki metin türlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Biyografi
B) Makale
C) Anı
D) Röportaj
E) Söyleşi

8. Türk edebiyatında mektup türünde yazılmış romanlara ---- adlı eseri örnek verebiliriz.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki yapıtlardan hangisi getirilmelidir?

- A) *Handan*
B) *Huzur*
C) *Yaban*
D) *Şiir*
E) *Fatih-Harbiye*

9. Gezi yazısı, "seyahatname" olarak da adlandırılır.

Kişisel yaşamı konu alan metinlerdendir. Gezip

görmenin ürünü olan gezi yazıları gözlem gücünün

ürünüdür. Edebiyatımızdaki ilk örneği, Ziya Paşa'nın

yazdığı *Miratü'l-Memalik* adlı yapıtıdır. Falih Rıfkı

Atay, türün edebiyatımızdaki önemli temsilcilerindendir.

Bu parçadaki altı çizili bölümlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. • Bir olay veya gelişmeyi yerinde gezip görme ve inceleme maksadıyla hazırlanır.
• Bilgilerin fotoğraflar ve görüşmelerle desteklediği bir gazete yazısıdır.
• Araştırmacı gazetecilik kapsamına girer.

Yukarıda bazı özellikleri verilen öğretici metin türünün örnekleri arasında hangisi vardır?

- A) *Gündökümü*
B) *Bu Diyar Baştan Başa*
C) *Ömer'in Çocukluğu*
D) *Hac Yolunda*
E) *Avrupa Mektupları*

1. I. Okuru sıkmayan ve detaylara yer vermeyen bir anlatımla oluşturulur. (Sohbet)
II. Edebiyatımızdaki ilk örneği *Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi*'dir. (Eleştiri)
III. Yaşanan olaylara dair izlenimlerin günü gününe anlatıldığı kısa ve özlü yazılardır. (Günce)
IV. Anlatımın III. kişi ağzından yapıldığı metin türü olup dilimize yaşam öyküsü olarak tercüme edilmiştir. (Biyografi)
V. 5N 1K esasının uygulandığı ve objektifliğe dayalı bir metin türüdür. (Haber yazısı)

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen bilgi araç içindeki metin türüyle uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Değerli Kardeşim,
Bizi bir kere sevindirdiniz. Sonra görünmediniz. Eşin ve çocuğun senin kadar iyi. Saadetinizi beni ne kadar sevindirdi bir bilseniz. Hep böyle neşeli, canlı ve sıhhatli olun.

Bu parçada aşağıdaki yazı türlerinden hangisine ait özellikler belirgindir?

- A) Biyografi
B) Deneme
C) Otobiyografi
D) Anı
E) Mektup

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Makalelerde konular ciddi bir yaklaşımla ele alınır.
B) Denemelerde yansız ve genelgeçer söylem egemendir.
C) Biyografilerde anlatım belgelerle desteklenebilir.
D) Gezi yazısında yazarın bireysel izlenimleri de anlatıma katılır.
E) Fıkra, güncelliği ağır basan bir edebi türdür.

4. Cıvalı barometreler, Toriçelli deneyi sonucunda ortaya çıkmıştır. Cıvalı barometreleri de çanaklı ve sifonlu olarak iki bölüme ayırmak mümkündür. Çanaklı bir barometrede 100 cm uzunluğunda ve 1 cm² kesitinde bir cam boru, bir cıva çanağı ve borudaki cıva sütununun yüksekliğini ölçmeye yarayan cetvel mevcuttur. Borunun bir ucu açık, diğer ucu kapalıdır. Boru, içinde hava kalmayacak şekilde tamamen cıva ile doldurulur. Açık uç aşağıya gelecek şekilde cıva çanağına batırılır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nesnel ve ciddi bir anlatım söz konusudur.
B) Kişisel kanılar öne çıkarılmıştır.
C) Bilimsel bir makaleden alınmıştır.
D) Alanında uzman bir yazar tarafından oluşturulmuştur.
E) Şinasi, bu parçanın alındığı metin türünün ilk örneğini vermiştir.

5. Akif'i, üstada kısaca tanıttım. Üstat Ekrem ki büyük yaşının mı, yoksa başka bir nedenin mi etkisi altındaydı, her nedense çok durgundu.

Odada biraz eskidik, sonunda:

— İzin verirseniz, Akif Bey şiirini okuyacak, dedim. Üstat Ekrem susup susup birdenbire:

— Uzun mu?

demesin mi? Ben bittim. Halıya bakıyordum. Çünkü biliyordum. Akif kızacak, bir şey söylemeden kalkıp gidecekti. Sonra da birkaç yıl başımın etini yiyecekti: "Beni bu adama ne diye götürdün? Anlat, niçin götürdün?"

Bu parçadan hareketle

- I. Kişisel yaşam konu edilmiştir.
II. Biyografi türünün özellikleri ön plandadır.
III. Söyleşmeye dayalı anlatıma başvurulmuştur.
IV. Kişisel görüş bildirmekten kaçınılmıştır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Bugünkü dil keşmekeşi içinde Tarancı'nın dili dört başı mamur, ne demek istediğini bilen berrak ve akıcı bir dildir. Kelimeler onun eline geçti mi munisleşiyor, sevimli bir hâl alıyor. Dilindeki bu olgunluk, mısralarının gerçek şiirin harcıyla yoğrulmuş kuvvetli yapısı ve kelimeleri yerli yerine koymakta gösterdiği titizlik, Cahit Sıtkı'ya haklı olarak usta şair unvanını kazandırmış, onu şahsiyet sahibi bir sanatçı yapmıştır. Geniş bir okuyucu kitlesi de onu bu yüzden tanıır ve sever. İşte Türk şiirinden yarına kalacak üç beş imzadan biri de Cahit Sıtkı Tarancı'dır.

Bu parçada aşağıdaki edebiyat türlerinden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Eleştiri B) Söyleşi
C) Anı D) Otobiyografi
E) Fıkra

7. I. Metin

Vücutta 1 gr karbonhidratın yanması 4,1 kalori, 1 gr yağın yanması 9,3 kalori, 1 gr proteinin yanması 4,1 kalori verir. En çok enerjiyi yağların yanması verirse de asıl enerji kaynağımız karbonhidratlar olup bunu yağlar takip eder. Vücudun yapı taşlarını meydana getiren proteinler ise ancak ihtiyaç duyulduğunda enerji sağlamak üzere harcanır.

II. Metin

Ülkemizde 1972 yılından itibaren tanınmaya başlayan Bahtiyar Vahapzade'nin şiirleri ve edebi kişiliğiyle ilgili bilgiler, çeşitli bilim adamları ve dergiler tarafından neşredilmiştir. Klasik ve yeni Azeri şiirindeki bütün özellikleri şiirinde toplayan Bahtiyar Vahapzade, zaman zaman aruz veznini kullanan ve serbest mısra denemeleri yapan şair, en fazla hece veznini kullanmıştır. Bahtiyar Vahapzade'ye göre anlaşılabilmek her şeyden önce gelir.

Bu metinlerin karşılaştırılması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metin edebî, II. metin bilimseldir.
B) Her iki metinde de açıklayıcı anlatım vardır.
C) I. metinde sayısal verilere yer verilmiş, II. metinde karşılaştırmaya yer verilmiştir.
D) Her iki metinde de dilin göndergesel (bilgi verme) işlevi belirgindir.
E) I. metinde akademik, II. metinde poetik ve eleştirel anlatım belirgindir.

8.

	Eleştiri	Anı
İçerikleri	X	Y

Tablodaki X ve Y bölümlerine gelebilecek bilgiler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Tanınmış bir kişinin yaşam öyküsü - Uzaktaki bir tanıdığın hâl ve hatrını sorma
B) Seyahatlere dair edinilen izlenimler - Gün içinde yaşanan sıradan gelişmeler
C) Edebî eserlerin olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirilmesi - Uzak geçmişteki kayda değer yaşanmışlıklar
D) Herhangi bir konuya ilişkin kişisel görüşler - Güncel, siyasi, sosyal ve ekonomik durum
E) Bir kişinin sanat anlayışı ve eserleri - İlmî bir meseleye dair kanıtlar ve alıntılar

9.

- I. *Eşref Saat*
II. *Hac Yolunda*
III. *Beş Şehir*
IV. *Bize Göre*
V. *Edebiyat Söyleşileri*

Yukarıdaki numaralanmış eserler türlerine göre eşleştirilirse hangi eser dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

- I. Tenkit
II. Otobiyografi
III. Biyografi

Yukarıdaki öncüllerden oluşan bir sorunun cevabı "Yalnız II" ifadesidir.

Bu bilgilerden hareketle sorunun kendisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yukarıdaki metin türlerinin hangileri kişisel yaşamı konu almaktadır?
B) Yukarıdaki metin türlerinin hangilerinde bilimsel konular açıklığa kavuşturulmaktadır?
C) Yukarıdaki metin türlerinin hangilerinde yaşananlar kronolojik olarak sıralanmaktadır?
D) Yukarıdaki metin türlerinin hangilerinde anlatım I. kişi ağzından yapılmaktadır?
E) Yukarıdaki metin türlerinin hangilerinde yansız bir tutum belirgindir?

1. Öğretici metinlerde bilgi ve haber aktarma, tanııtma, kanıları değıştirme, ikna etme, kabul ettirme, düşündürme söz konusudur. Bu metinlerde çoğunlukla bilimsel gerçekler veya yaşanmışlıklar konu edilir. Amaç bilgi vermek ve öğretmektir. Anlatım bozukluklarından, duruluğu zedeleyici ifadelerden uzak durulur. Mantığa uygunluk aranır. Öğretici metinler en çok ansiklopedilerde, sözlüklerde, gazetelerde, kaynak kitaplarda ve antolojilerde yer alır.

Öğretici metinler ile ilgili bu bilgilerde aşağıdaki tanımlardan hangisini karşılayan bir terime yer verilmemiştir?

- A) Şairlerin ve yazarların eserlerinden alınmış, seçme parçalardan oluşan eser
B) Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan eser
C) Belli bir yöneme göre düzenlenen, bilim, sanat ve uğraş dallarının tüm bilgilerini ayrıntılı olarak bir arada bulunduran, genellikle birkaç ciltten oluşan tür
D) Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve haftalık veya aylık gibi belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmua
E) Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın

2. Bakırın atom numarası 29, atom ağırlığı 63,546'dır. Kararlı izotopların kütle numaraları 63 ve 65'tir. Radyoaktif izotoplarının kütle numaraları 58, 59, 60, 61, 62, 64, 66, 67 ve 68'dir. 20°C'deki yoğunluğu 8,95 g/cm³tür. Erime noktası 1083 °C, kaynama noktası 2595 °C'dir. Spesifik (özgül) ısısı 0,0919 cal/g/ °C'dir. Sertliği (Mohs skalası) 3,0'dır. Elektron dizilişi 1s², 2s²2p⁶, 3s², 3p⁶3d¹⁰, 4s¹'dir. Değerliği +1 ve +2'dir. Erime ısısı 50,6 cal/g'dir. Spesifik direnci 1,682 mikroohmdur.

Aşağıdaki eserlerden hangisi, bu parçanın alındığı metin türüyle özdeşdir?

- A) Ümit Dünyası
B) Aziz İstanbul
C) Günlerin Göttürdüğü
D) Mavi ve Kara
E) Kudemadan Birkaç Şair

3. Sohbet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anlatıların kanıtlanması ve okura benimsetilmesi esastır.
B) Yazar, düşüncelerini okurla konuşuyormuşçasına ortaya koyar.
C) Güncel, siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmelerin ele alındığı gazete yazısıdır.
D) Yaşanan çarpıcı olayların uzunca bir süre sonra hatırlanıp kaleme alınmasıyla oluşur.
E) Anlatmaya dayalı edebî verimlerden biridir.

4. • Jurnal, ruzname, dert dökme defteri gibi adlarla anılmıştır.
• Yazıldığı dönemin koşullarına ve tarihsel gerçeklere ışık tutan bu türe ait edebiyatımızdaki ilk metinler *Göktürk Abideleri*'dir.
• Olayların kronolojik olarak sıralandığı bu metin türüne divan edebiyatındaki tezkirelerde yer verilmiştir.
• "Benin ülkesi" denen bu metin türü uzmanlık gerektirmez.

Yukarıda birer özelliği verilen edebî türler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Anı B) Deneme C) Makale
D) Günlük E) Biyografi

- 5.

	Düşünce Temelli Öğretici Metinler	Olay ve Yaşanmışlıkların Aktarılmasına Dayalı Öğretici Metinler
I	Fıkra	Biyografi
II	Makale	Dilekçe
III	Deneme	Seyahatname
IV	Sohbet	Günlük
V	Anı	Eleştiri

Tablodaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. - 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

24 Mayıs 1915/Pazartesi

Sabahleyin erkenden içtima edildi. Tabur komutanı iyi bir nutuk irâd etti. Daha sonra gece saat 9.32, Boyacı Köyü, Zincirlikuyu, Beşiktaş, Köprü (Galata Köprüsü) yoluyla Sirkeci'ye geldik. Askerler yol kenarında tüfek çattı.

Bölüğümüze Almanların Rodosto Vapuru tahsis edilmişti. Öncelikle eşya ve hayvanlar yüklendi. Askerler geceyi dışarıda geçirdi. Biz, subaylar karyolalarımızı vapurun sol tarafında kurduk. Âdeta salamura gibiydik. Hava sabahleyin oldukça sıcaktı, daha sonra kapandı. Hatta bir aralık yağmur da yağdı. Sirkeci'ye varış (gece) saat 1.40'tır.

6. Bu parçadan hareketle

- I. Olaylar zaman dizinsel olarak anlatılmıştır.
- II. Olayların yaşanma zamanı ile kaydedilme zamanı örtüşmektedir.
- III. Anlatıcı, yaşadığı olayları izlenimleriyle beraber aktarmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Bu parçayla içerik olarak benzer metinler divan edebiyatında hangi adla anılmaktadır?

- A) Velayetname B) Seyahatname
C) Ruzname D) Pendname
E) Surname

8. • Mektup
• Hatıra
• Sohbet
• Eleştiri

Aşağıdaki parçalardan hangisinin metin türü yukarıda verilmemiştir?

- A) Mona Lisa tablosu için bu kadar ilgi çekmekte? Birçokları bunu, Mona Lisa'nın gizemli gülüşüne bağlıyor. Aslında dikkatli incelendiğinde gülüşün gerçek bir gülüş olmadığı görülmekte. Gizemli gülüş izleyicinin bakış açısına göre mutluluğu veya üzüntüyü yansıtır. Ressam bu etkiyi elbette bilerek oluşturmuştur. Mona Lisa'nın dudaklarına ve ağız çevresine dikkatlice baktığınız zaman kenarlarının hiç de belirgin çizilmediğini görürsünüz.
- B) Rüştüye başladığım yıld. Bir gün bir konuda hocamın görüşünün aksine olarak fazla ısrar edip dayandım. Hocamın canı sıkıldı, beni azarladı. Azarlaması gücüme gitmişti. Ondan sonraki birkaç derste ağzımı açmadım. Başka bir gün hoca aramızda anlaşılmadığımız konuyu açtı. Güzelce açıkladı ve beni kastederek "Lofçalı haklıymış." dedi. Hocanın daha önceki tavrı zoruma gitse de bu tavrı da hoşuma gitmişti.
- C) Nota bilmeyen ve hayatında eline saz almamış bir adam kırkından sonra bu işleri öğrenmeye kalkarsa ne yapabilir? Hemen cevap vereyim ki gayet mükemmel besteler yapabilir. Radyoda arada bir Hacı Arif Bey'in bestelerini dinler, eğer iyi eller tarafından çalınıyorsa mest olursunuz. Bilir misiniz ki bu Hacı Arif Bey hiçbir saz çalmayı bilmez, üstelik notadan da anlamazmış.
- D) Çoğtur haberiniz bana ulaşmadı. Merakım pek yaman çıktı doğrusu. Son yazışmamızın üzerinden bir ay dahi geçmeden kaleme sarılmak ihtiyacı içimde uyandı. Umarım hepiniz afiyette ve selamettesinizdir. Beni soracak olursanız keyfim de işim de gayet yerinde.
- E) Köylüler elleri değneklî... Kimisi kör, kimisi topal, tümü yorgun, argın. Eşeklerin üzerinde uyuyan bebekler... Analarının sırtında, kucağında uyuyan bebeler... Kimi hasta, kimi cayırtılı. Bir insan akını pazaryerine... Mal mülk heybeler, tehlizler kağnılar dolusu... Saman kağnıları, sap kağnıları, buğday kağnıları gıcır gıcır, yakarışlı...

1. Bu sözleri dinlerken tabii aklınıza gelen suali tahmin etmiyor değilim. Peki, ama nasıl iyimser olmalı? İnsan dünyaya iyimser olarak gelmektedir. Küçük çocukların en tatlı hayaller içinde büyüdüklerini hatırlayacak olursanız bu sözün doğruluğuna inanırsınız sanıyorum. Sonradan kötümser olduğumuza göre dostlarımızı iyimser insanlardan seçelim.

Bu parçadan hareketle

- I. Bu parçanın alındığı metin türüne “musahabe” adı da verilmiştir.
- II. Ahmet Rasim ve Şevket Rado bu parçanın alındığı metin türünde öne çıkan eserler vermiştir.
- III. Cenap Şahabettin’in *Evrak-ı Eyyam* ve *Nesr-i Harp* adlı eserlerinin dil ve içerik özellikleri bu parça ile özdeşdir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Aşağıdaki eserlerden hangisi Cumhuriyet Dönemi’nde oluşturulan öğretici metin örneklerinden değildir?

- A) Ömer’in Çocukluğu
B) Günlerin Götürdüğü
C) Karalama Defteri
D) Destursuz Bağa girenler
E) Türk Romanına Eleştirel Bakış

3. • *Suyu Arayan Adam*
• *Bir Bilim Adamının Romanı*

Bu eserlerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi doğrudur?

- A) Gazete çevresinde gelişen metin türlerinin örneklerindendir.
B) Otobiyografik unsurlar taşır.
C) Edebi dil kaygısıyla oluşturulmuştur.
D) Yaşam öyküsü temelli eserlerdir.
E) I. kişili anlatımla oluşturulmuştur.

4. **Sunucu:**

(I) ----

Yazar:

– Doğrusu edebiyat ve sanat dünyasına yön veren bir yazınsal türdür. Bizzat bu türde yazılar kaleme almış bir kişi olarak söylüyorum bunu. Ayrıca bilimsel inceleme yöntemlerine dayalı bir öğretici metin türüdür. Özellikle okuyucunun ufkunu genişletmesi ve bir yazın eserinin hem dış hem iç nitelikleriyle derinlemesine anlaşılması bakımından olmazsa olmazdır.

Sunucu:

(II) ----

Yazar:

– Berna Moran, Batılı anlamda eleştiri dendiğinde aklı ilk gelen yazarlardandır. Kanaatimce o, değme teorisyenlere taş çıkartacak bir yazın düşünürdür. Akşit Göktürk, Melih Cevdet Anday, Tahsin Yücel gibi isimleri unutmak hiç olmaz. Hele bir Memet Fuat var ki yazının gücüne güç katmıştır.

Bu diyalogda “I” ve “II” numaralı boşluklara, aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) (I) Eleştiri en çok hangi yazınsal türe yakın buluyorsunuz?
(II) Eleştirmeye çağ atlatan isimlerden bahseder misiniz?
- B) (I) Eleştiri türü sizin için ne anlam ifade etmektedir?
(II) Eleştirmenliğimizde kilometre taşı olarak değerlendireceğiniz kişiler kimlerdir?
- C) (I) Eleştiriye ilginiz tam olarak ne zaman başladı?
(II) Eleştirilerini özellikle okuduğunuz eleştirmenlerden birkaçını sıralar mısınız?
- D) (I) Eleştiri dalında hangi yazın türlerinde eser verdiniz?
(II) Kendi eleştiri anlayışınızı en çok hangi eleştirmenlere yakın buluyorsunuz?
- E) (I) Bir okur için eleştiri önemli kılan yönler nelerdir?
(II) Eleştiri yazıları yazarlar ve ozanlara neler katmaktadır?

5. (I) Eleştiri, herhangi bir sanat eserinin zayıf ve güçlü yönlerini ortaya koymak için kaleme alınan metin türüdür. (II) Bir sanat ve edebiyat yapıtı hakkında eleştirel hüküm veren kişiye eleştirmen adı verilir. (III) Eski edebiyatımızda bu tür, tercümeihâl olarak adlandırılmıştır. (IV) Eleştirmen (münekkit) okuru eserler hakkında bilgilendirir. (V) Böylece okur farklı bakış açılarıyla tanışmış olur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Günlük ve anı, kişisel yaşamı konu alan metinlerdendir. ()
II. Öğretici metinlerde tanımlama, alıntılama, örneklendirme gibi düşünceyi güçlendirme yollarından yararlanılır. ()
III. İş mektuplarında içten bir anlatım belirgindir. ()
IV. Günlük, bir tür iç konuşma olduğundan inandırıcılığa sahiptir. ()
V. Otobiyografilerde kişinin iç dünyasına ait özellikler yer almaz. ()

Yukarıda numaralanmış yargılar “Doğru” (D) ve “Yanlış” (Y) olarak değerlendirildiğinde sırasıyla aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) (D) (Y) (D) (Y) (D)
B) (Y) (D) (Y) (D) (Y)
C) (D) (D) (Y) (D) (D)
D) (D) (Y) (D) (D) (Y)
E) (D) (D) (Y) (D) (Y)

7. I. Biyografi, öz yaşam öyküsü olarak da anılır.
II. Deneme, düşünce yazısı kapsamında değerlendirilir.
III. Günlük, yaşanan olayların sıcaklığına ve tarih belirtilerek anlatıldığı metin türüdür.
IV. Mektup, bir hitap sözünüyle başlar.
V. Fıkra, makale planıyla kaleme alınır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Yazarın herhangi bir konu ile ilgili görüşlerini ispat kaygısı gütmeksizin ve kendi “ben”ini öne çıkararak anlattığı metin türüdür.
II. Gidip görülen yerlerin kişisel izlenimlerle birleştirilerek tanıtıldığı metin türüdür.
III. Bilimsel bir konunun akademik, ciddi ve öğretici bir üslupla işlendiği metin türüdür.
IV. Dergi ve gazete sütunlarında çıkan, güncel konuları derinlemesine ele almayan yazılardır.
V. Kayda değer olay ve yaşanmışlıkların yıllar sonra yazılmasıyla oluşan edebi türdür.

II. Grup

- Makale
- Anı
- Fıkra
- Gezi yazısı

I. gruptaki açıklamalarla II. gruptaki metin türleri eşleştirilirse numaralanmış açıklamalardan hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Resmi mektuplarda mektubun yazılış amacının açık olarak belirtilmesi gerekmektedir.
B) Günlük, yazarın kişiliği ve ruh hâli hakkında ipuçları sunar.
C) Monografilerde kapalı ve imgesel anlatım öne çıkar.
D) Gezi yazıları coğrafya, tarih ve toplum bilimi gibi alanlara kaynaklık etmektedir.
E) Deneme belli bir uzmanlık gerektirmez.

10. Türk edebiyatındaki öğretici metin türlerine ait ikler arasında ---- adlı eseri de gösterebiliriz.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

- A) *Keşfü’z-Zünun*
B) *Vatan yahut Silistre*
C) *Nesr-i Sulh*
D) *Tabsıra*
E) *Edebiyat ve Hukuk*

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türk romanında Tanzimat Dönemi “hazırlık”, Edebiyatıcedide Dönemi “olgun bir başlangıç” olarak kabul edilirse Halide Edip Adivar, Reşat Nuri Güntekin ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi yazarların roman ve öykü birikiminin de üçüncü dönemi oluşturduğu söylenebilir. Bu dönem yazarları, artık daha öncekiler gibi temaları ve yazış biçimleri birbirine benzeyen yazarlar değildir. Bunlar, etkilendikleri akımlar, yerli ve yabancı romancılar bir yana, her biri birbirinden farklı roman anlayışları, dilleri ve anlatımları olan yazarlardır. Bu dönemde Türk romanı, ilk kez bilinçli olarak hem İstanbul dışına ve Anadolu’ya açılmış hem de roman kahramanlarının birer toplumsal varlık olduklarının farkına varılmıştır.

1. Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçanın metin türüyle içerik ve üslup olarak benzer nitelik taşımamaktadır?

- A) *Demdeme* (Muallim Naci)
- B) *Kavgalarım* (Hüseyin Cahit Yalçın)
- C) *Menfa* (Ahmet Mithat Efendi)
- D) *Takdir-i Elhan* (Recaizade Mahmut Ekrem)
- E) *Takip* (Namık Kemal)

2. Bu parçanın anlatımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- B) Olumlu değerlendirmede bulunulmuştur.
- C) Anlatımda ciddilik gözetilmiştir.
- D) Doğrudan aktarmalara yer verilmiştir.
- E) Okuyucuya bilgi aktarılmıştır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Anılar, yazarının yorumlarıyla okura sunulur.
- B) Özellikle ansiklopedi ve antoloji kitaplarında biyografilere yer verilir.
- C) Monografide bir kişi, tek yönüyle ve detaylı olarak tanıtılır.
- D) Gezi yazılarında gezilen yerlerin salt mimari ve tarihsel özellikleri tanıtılır.
- E) Sohbetlerde, fıkradakinin aksine kamuoyu oluşturma amacı yoktur.

4. Teknoloji devi Apple firmasının unutulmaz CEO’su, Steve Jobs’u sanırım tanımayanımız yoktur. Steve Jobs’un hayatını anlatan ve 2011 yılında yayımlanan kitap, aynı yılın en çok satan kitapları arasına girmeyi başardı. 540 sayfadan oluşan kitap, Steve Jobs’un hayatı hakkında merak ettiğiniz her şeyi öğrenmenizi sağlıyor. Herkes bu ismin nasıl bu kadar başarılı olduğunu, altında yatan etkenleri merak ediyordu. İşte Walter Isaacson, tüm bu sorulara yanıt olacak harika bir eser ortaya koydu.

Buna göre, Walter Isaacson’un eseriyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Gazete çevresinde gelişen metin örneğidir.
- B) Göreceli bir anlatım esastır.
- C) Ahmet Rasim’in *Gecelerim* adlı eseriyle aynı türdedir.
- D) Öz yaşam öyküsü olarak adlandırılır.
- E) Zaman dizinsel bir akış gözetilebilir.

5. Nurullah Ataç, Cumhuriyet Devri Türk edebiyatının önemli ve tanınmış yazarlarından. Edebiyatımızda dilde sadeleşme denince akla ilk gelen isimlerdendir. ---- yanı sıra edebî eleştirileriyle de Türk edebiyatının ufkunun genişlemesinde rol oynamıştır. Özellikle genç yazarlara yol göstermiş ve onları yüreklendirmiştir. Dilin sadeleşmesi, devrik cümlelerin yaygınlaşması ve yazınsal eleştirinin Batılı temellere oturtulması bakımından büyük çaba sarf etmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Biyografilerinin
- B) Gezi yazılarının
- C) Hikâyelerinin
- D) Denemelerinin
- E) Anılarının

6. Yüzme kesesi balıkların suda batmadan durmasını sağladığı için önemlidir. Sindirim kanalının bir uzantısı olup sırt tarafta ve torba şeklindedir. İçi CO₂, O₂ ve azot gazları ile doludur. Balığın yoğunluğunu, suyun yoğunluğuna göre ayarlar. Balık suda batmadan durmak için içindeki gazı artırarak keseyi şişirir. Yüzerken havasını azaltır. Bazı balıklarda yüzme kesesi ikiye ayrılmıştır. Yüzme kesesi solunum, hidrostatik görev, ses meydana getirme ve bazı uyarıları hissetmede de etkilidir. Bütün balıklarda hava kesesi bulunmaz. Böyle balıklarda yağlı vücut ve göğüs yüzgeçleri batmaya engel olur. Dip balıklarında ise zaten gereksizdir.

Bu parça konu ve anlatım yönünden aşağıdaki metin türlerinden hangisinin kapsamına girmektedir?

- A) Anlatmaya dayalı metin
B) Coşku ve heyecan bildiren metin
C) Göstermeye dayalı metin
D) Kişisel yaşamı konu edinen metin
E) Gazete çevresinde gelişen metin

7. I. Akıllarda şüphe uyandıracak durumlara yer verilmemelidir.
II. Habere konu olan içerik, olayla ilgili duruma uygun olmalıdır.
III. Sadece resmî haber kaynaklarından edinilen bilgiler kullanılmalıdır.
IV. Gerçeklerle bağdaşmayan bilgi ve yorumlardan uzak durulmalıdır.
V. Bilgiler mantıklı bir bütün oluşturacak şekilde verilmelidir.

Haber yazılarıyla ilgili numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

8. (I) Anıda genellikle dolaylı ve III. kişili anlatım kullanılır. (II) Bu yazı türü, sanat değeri taşıyan bir dille kaleme alınır. (III) Anı yazarı doğruluk prensibini göz önünde bulundurarak anlatımını gerçekçi bir tutumla ortaya koyar. (IV) İlgi çekici ve canlı bir üslup kullanır. (V) Değişik anlatım biçimlerinden yararlanır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Türk edebiyatında yazarların anılarından ve öz yaşam öykülerinden esinlenerek yazdıkları romanlar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu romanlardan biridir?

- A) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*
B) *Şu Çılgın Türkler*
C) *Devlet Ana*
D) *Kıralık Konak*
E) *Kara Kitap*

10. Aşağıdakilerden hangisi öğretici metin kapsamında değerlendirilemez?

- A) İnsanların belagat ilmine göre konuşmalarına “beliğ” denir. Sözün fasih olması için ifadede kusur bulunmaması gerekir. Ayrıca söz ne kadar düzgün ve süslü olursa olsun yerinde ve konuşulan şahsa göre söylenmezse belagattan uzaktır. Belagat için düzgün ve yerinde söyleyebilmek kabiliyeti de denebilir.
B) Onunla birlikte burada yarım saatlik bir dalınç içinde neler duymuştul.. Gene deniz uzak bir fısıltı ile gizli ezgiler söylüyor, gene ay beyaz ışıklarıyla ortalığa baygın bir gelip genişleme gülücüğü yayıyordu ama... Nihâl düşünmemek için, görmemek için yüreğinde acı bir düğümle babasının koluna asılıyor, onun omzuna başını koyuyor.
C) Bergamot ağacı ortalama 4 m boyundadır. Esas vatanı Batı Hindistan olan bergamot ağacının yaprakları uzun ve koyu yeşildir. Çiçekleri beyaz renkli ve küçük olup meyveleri küre veya armut biçiminde, 5-7 cm çapındadır. Etlî kısmı ekşi lezzetli, kabuk kısmı limon sarısı renklidir.
D) Berilyum tabiatı az rastlanan elementlerden olup yer kabuğunda %0,001 nispetinde bulunur. Berilyum minerallerinin yataklarının çoğu Brezilya, Arjantin, Afrika ve Hindistan'dadır. Bu element 1828'de Wöchlar tarafından elde edilmiştir.
E) Avrupa'ya ilk gelenler muhtemelen Asya'dan gelip yerleşmişlerdir. Bilinen ilk Avrupa medeniyeti MÖ 8. yüzyılda Yunanistan'da başlar. Yunanlılar MÖ 5. yüzyılda en parlak devirlerini yaşamışlar ve Makedonya Kralı Büyük İskender, Anadolu, Mısır, Mezopotamya ve Hint kıyılarına kadar seferler yapmıştır.

1. Eski edebiyatımızda elçilerin gittikleri ülkelerle ilgili gözlem ve izlenimlerini içeren ---- adlı yazılarda gezi yazısına özgü niteliklere rastlanır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) vakayiname
B) gazavatname
C) menakıpname
D) sefaretname
E) seyahatname

2. I. Cenap Şahabettin - *Hac Yolunda*
II. Azra Erhat - *Mavi Anadolu*
III. Reşat Nuri Güntekin - *Frankfurt Seyahatnamesi*
IV. Ahmet Haşim - *Anadolu Notları*
V. Fikret Otyam - *Ha Bu Diyar*

Yukarıda numaralanmış yazar-eser eşleştirmelerinin doğru olması için hangi eserler yer değiştirmelidir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Günlük, bir çeşit iç dökme özelliği taşır.
B) Biyografilerde açık ve anlaşılır bir dil kullanılır.
C) Anılar, yazarının yorumları olmaksızın okura sunulur.
D) Gezi yazılarında fotoğraf makinesi ve kamera gibi görsel cihazlardan yararlanılabilir.
E) Monografilerde ele alınan sanatçının sadece bir yönü üzerine yoğunlaşılır.

4. Gezi yazıları rastgele yapılan bir gezinin notları olarak değerlendirilmelidir.	☐
Ters piramit tekniğinde haber kitesinin ilgisine göre bilgiler en önemliden daha az önemliye doğru sıralanır.	☐
Mektupta birincil amaç, tarihsel bir hakikate ışık tutmaktır.	☐
Denemeci ders ve bilgi verme amacı gütmese de deneme yazılarının okurun ufkunu genişlettiği bir gerçektir.	☐
Nekrolojide ölen bir kimsenin üstün vasıfları dile getirilir.	☐

Bu tablodaki bilgiler Doğru (D) ve Yanlış (Y) olarak değerlendirilirse tablonun sağ sütunu nasıl olur?

A)	Y	B)	Y	C)	D	D)	D	E)	Y
	D		D		D		Y		D
	Y		Y		Y		D		Y
	D		D		Y		Y		Y
	Y		D		D		D		D

5.	I. Grup	II. Grup
I.	Falih Rıfık Atay	<i>Kırk Yıl</i>
II.	Yakup Kadri Karaosmanoğlu	<i>Defter-i Âmâl</i>
III.	Halide Edip Adıvar	<i>Çankaya</i>
IV.	Halit Ziya Uşaklıgil	<i>Türk'ün Ateşle İmtihanı</i>
V.	Ziya Paşa	

I. gruptaki sanatçılarla II. gruptaki eserler eşleştirilirse hangi sanatçı dışarıda kalır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

6. Astronomlar büyük kütleli bir kara deliğin fotoğrafını çekmeyi başardı. Dünyadan üç milyon kat büyük olan kara delik, "canavar" olarak tanımlandı. Güneş'in 6,5 milyar katı kütleye sahip olan kara delik, yoğun bir parlaklığa sahip ateş çemberi tarafından çevreleniyor. Işık, çember biçiminde gözlemlenen kısımdan kara deliğe giriyor. Kara deliğin müthiş çekim gücü, ışığı bile kendine çekiyor.

Bu parçaya göre

- I. Sanatlı bir anlatımla oluşturulmuştur.
- II. Bir haber yazısından alınmış olabilir.
- III. Öznel ifadeler pek yer verilmemiştir.

yargılarından hangileri söylenir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

7. • *Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi*
• *Kara Bir Gün*
• *Edebiyat ve Hukuk*
• *Yeni Lisan*

Aşağıdaki yazarlardan hangisinin yazdığı bir makaleye yukarıda yer verilmemiştir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Süleyman Nazif
- D) Hüseyin Cahit Yalçın
- E) İbrahim Şinasi

8. ---- bir konuya dair konunun uzmanı ile veya tanınmış bir kişiyle yapılan görüşmedir. Amaç söz konusu kişinin görüş, bilgi ve eğilimlerini yansıtmaktır. ---- ise bir yeri gezip görme ve bir meseleyi soruşturmayı esas alır.

Bu parçada boş bırakılan yerler aşağıdakilerin hangisinde verilenlerle tamamlanmalıdır?

- A) Mülakat - Röportaj
- B) Röportaj - Mülakat
- C) Mülakat - gezi yazısı
- D) Röportaj - Gezi yazısı
- E) Sohbet - Gezi yazısı

9.

Cuma, 9 Ocak

Bugün hava yağmurlu ve puslu... Saat 2'ye 5 var. Bu ana kadar defterimi açamadım. Hâlim bir tuhaf. Bugün anladım ki beni delikten çağırdıkları meydancı gelip "Bir isteğin var mı?" diye sorduğu, berberin tıraşa geldiği, hâsılı insanlarla temas ettiğim an, üstüme acayip bir uyuşukluk, sinsi bir donukluk, anlatılmaz bir garipseme hissi çöküyor.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gündelik dilin olanaklarından yararlanılmıştır.
- B) Yazarın duygu dünyasını ortaya koymaktadır.
- C) Dış dünyaya kayıtsız kalınmamıştır.
- D) Günlük türüne has bir içtenlik sezilmektedir.
- E) Kanıtlayıcılık ve ders verme kaygısı belirgindir.

10.

- I. Sanat yapma amacı güdülmez.
- II. Dil, genel olarak göndergesel işlevdedir.
- III. Mesaj, doğrudan yazar tarafından verilir.
- IV. Bilgi, belge ve gözlemlerden yararlanır.
- V. Estetik zevk verme amacı belirgindir.

Öğretici metin türlerinin genel özellikleri arasında yukarıdakilerden hangisi yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. **Metin türlerinin karşılaştırıldığı aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?**

- A) Sohbetle günlük konuşma dilinin yalınlığı, denemede edebî ve etkili bir üslup egemendir.
- B) Röportajda bir durumu veya sorunu aydınlatmak söz konusu iken gezi yazısında böyle bir amaç bulunmaz.
- C) Fıkradaki kamuoyunu yönlendirme amacı denemede belirgin değildir.
- D) Fıkra türündeki karşılıklı konuşma havası söyleşide yoktur.
- E) Makalede bilimsel, fıkroda içten bir dil göze çarpar.

1. Aşağıdaki parçalardan hangisi makalenin özelliklerini öğretmek için kullanılamaz?

- A) Hayvani yağ olan balık yağı, 19. asırda morina hastalığı ile mücadele için kullanılan bir halk ilacıydı. 1914-1922 yılları arasında bu yağın tıbbi değeri klinik olarak tespit edildi. Bu değer kendisinde A ve bihassa D vitamininin varlığına bağlandı. Bu vitaminler yağın çok az bir kısmını teşkil eder. Vitaminler burada ünite olarak ifade edilir. Bir yağ, gram başına ortalama 1400 uluslararası ünite A vitamini ve 100 uluslararası ünite D vitamini ihtiva eder.
- B) Hemen ceketinin göğsünü ilikledi, arkadaşına "Ver şu evrakı." dedi, kâğıtları aldı, doğru müsteşarın yanına... Müsteşar masanın başında kâğıt okuyordu, başını kaldırdı, her gün sorduğu gibi "Hayrola, müdür bey?" diye sordu. "Efendim, dedi, açıkta kalan filân efendi için olmaz buyurmuşsunuz... Bu da reva mı, efendim. Bu zavallı nereye gidip derdini anlatsın?"
- C) Balkan Yarımadası Akdeniz'de yer alan üç büyük yarımadanın en doğuda bulunanıdır. Kuzeyde Tuna'nın aşağı kesimleri ve Sana Irmağı, doğuda Karadeniz, güneydoğuda Ege Denizi, güneyde Akdeniz, güneybatıda İyon Denizi ve batıda Adriyatik Denizi ile çevrilidir. Yarımadaı kaplayan dağlar doğuda enlemesine, batıda boylamasına uzanır.
- D) Baykuşların görme ve işitme kabiliyetleri son derece hassastır. Baykuşlar çok az ışıktaki avlarını yakalayabildiği gibi, zifiri karanlıkta da işitme duyuları ile yer tespiti yaparak yakalar. Baykuşların kulakları, en küçük hışırtıyı işitebilecek duyarlıktadır. Onlar, hassas kulaklarıyla, gecenin sessizliğinde uçan pervanenin kanat sesini veya bir tohumun çığırışını, hatta tam sessizlikte düşen iğnenin sesini bile işitebilir.
- E) Deniz yüzeyine yakın yaşayan balıkların alt tarafının rengi gümüşü olup üst kısmı daha koyudur. Bazı balıklar bulundukları zemine göre renk değiştirebilir. Mesela mercan balığı çevresindeki mercanın rengine göre renk değiştirebilir. Balıklar bulundukları çevrede rahatlıkla kamufle olurlar. Çevreye uyumda, derideki "kromotofor" denen renk hücreleri tesirlidir.

2. Refik Halit Karay, sanat yaşamının ilk yıllarında Fecriâtî topluluğuna katılır. Bu akımın "Sanat şahsî ve muhteremdir." sözüyle özetlenen bildirisine imza atar. Bu dönem ürünlerinde toplumdaki soyutlanmış bireyin duygu ve düşüncelerini coşumcu ve melânkolik bir tavırla yansıtır. Kısa bir süre sonra, yaşanan toplumsal felâketlere ilgisiz kalamayarak Millî edebiyat topluluğuna katılır. "Sanat, önce bir toplumun, sonra bir milletin malıdır; sonra da bir devrin ifadesidir." düşüncesini benimser. Bu tarihten itibaren de çalışmalarını öykü ve roman üstüne yoğunlaştırır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi doğrudur?

- A) Teknik konulardan söz ettiği için bilimsel makale örneğidir.
- B) Güncel bir konuya temas ettiğinden fıkra türünün örneği sayılır.
- C) Bir yazarla ilgili değerlendirmeleri dile getirdiği için sanatçıya dayalı eleştiridir.
- D) Bir yazarın yaşam öyküsü anlatıldığından biyografinin özelliklerini yansıtmaktadır.
- E) Kişisel görüşler belirtildiği için bir denemeden alınmış olabilir.

3. Ankara Kalesi, telsiz direkleri ve bir tünel... Yarım dakika karanlık. Ankara geride kaldı. Bu yol, bütün bozkırı geçer, Karadeniz'e dek ulaşır. Devletimiz yıllardır fikir döktü, ray döşedi. Şimdi ben, bu ray üstünden fikir taşıyan kültür savaşının zırhlı trenine yetişmek için kilometrelerin sekişini sayıyorum. Tren yolunda. Gezici eğitim sergisi Kırıkkale istasyonunda. Tren yolunda dediğim zaman dudaklarımızda yabansı bir kıvrıntı seziyor gibiyim. Sezmeye de gerek yok gerçekten: "Tren yolunda da laf mı a canım?" diyebilirsiniz. Eğer siz, bir zamanlar Yahşihan'a dek böyle gidip gelen eski tren bozuntusunu anımsarsanız hiç de böyle düşünmezsiniz.

Bu parçada aşağıdaki metin türlerinden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Sohbet
- B) Deneme
- C) Gezi
- D) Fıkra
- E) Anı

4. I. *Magosa Hatıraları*
 II. *Politikada 45 Yıl*
 III. *Deniz Aşırı*
 IV. *İpek Yolu'ndan Afganistan'a*
 V. *Ömer'in Çocukluğu*

Numaralanmış eserlerden hangileri türce diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
 D) III ve IV E) IV ve V

5.

Gazete Çevresinde Gelişen Metinler	Kişisel Yaşamı Konu Edinen Metinler
I. Mektup	Eleştiri
II. Fıkra	Günlük
III. Deneme	Anı
IV. Makale	Otobiyografi
V. Sohbet	Biyografi

Tablodaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Günlükte yaşananlar genelde kronolojik sırayla aktarılır. Yazarının kişiliğini ve ruh hâlini yansıtır. Başka metin türlerinin oluşturulmasında günlüklerden yararlanılabilir. Dilimizde yayımlanmış ilk günlük A. Mithat Efendi'nin Seyahat Jurnalı'dır. Cumhuriyet Dönemi'ndeki ilk günlük kitabı Salah Bursalı'nın *Günlük* adlı kitabıdır. Türün esas gelişmesi, Nurullah Ataç sayesinde. V

Bu parçadaki altı çizili bölümlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Eleştirinin amacı bir sanat veya edebiyat eserini şekil ve konu yönünden incelemek, tartımdan geçirmek ve tanıtmaktır. (II) Eleştiri yazıları sayesinde eserin doğru anlaşılması sağlanır. (III) Ayrıca okurların sanat zevki yükseltilir. (IV) Türk edebiyatında eleştirinin ilk örnekleri "müstezat" adı verilen defterlerde görülür. (V) Batılı anlamda eleştiri ise Tanzimat Dönemi'nde ortaya çıkar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, bir nesir tarzının aşağıda verilen özelliklerini öğrencilerine kavratmak amacıyla bir metin seçmek istemektedir.

- Metinde düşünsel özellikler belirgin olmalıdır.
- Metinde sanatsal, yazınsal, estetik konular üzerinde durulmalıdır.
- Kanıtlama kaygısı güdülmemelidir.

Buna göre öğretmenin aşağıdaki metinlerden hangisini seçmesi uygun değildir?

- A) *Kültür ve Dil*
 B) *Beş Şehir*
 C) *Karalama Defteri*
 D) *Mavi ve Kara*
 E) *Düşün Payı*

9. Aşağıdakilerin hangisinde açıklamayla ayraç içindeki eser uyuşmamaktadır?

- A) İçten bir söyleyişle yazılan yazılardan oluşur. (*Ziya'ya Mektuplar*)
 B) Gezilip görülen yerlerin ilgi çekici tarafları anlatılır. (*Diyyorlar kı*)
 C) Öne sürülen fikirler kesin sonuçlara bağlanmaz. (*Pazar Konuşmaları*)
 D) Belli bir alandaki uzmanlığın ürünüdür. (*Yeni Lisan*)
 E) Giriş, gelişme ve sonuç kısımlarından oluşan yazılar içerir. (*Ramazan Sohbetleri*)

1. Değerli Konuklar, insanlık tarihine bir göz attığımız takdirde, fertlerin birleşerek toplumlar teşkil etmeleri, toplumların sayıca fazlaşmaları sonunda, halledilmesi gereken bir problem, doğal olarak kendini göstermiştir. Bu problem toplumları teşkil eden fertlerin hak ve hürriyetlerini düzenleyecek, belirleyecek bir arayış; bu arayışta bulunmak istenen, egemenliğin kimde olması sorunu idi. Acaba egemenlik bir kişide mi olsun; bir aile, bir zümre, bir sınıfta mı olsun yoksa toplumu teşkil eden tüm fertlerde mi olsun?

Bu parçadan hareketle

- I. Anlatım sorularla genişletilmiştir
- II. Fenni bir konu ele alınmıştır.
- III. Bir kitleye hitap edilmiştir.
- IV. Bir hakem heyetinin varlığı sezilmektedir.

yargılarından hangileri söylenir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2. Antalya'dan Burdur'a gelirken nihayetsiz kar bürümüş, bozuk, taşlı, bir yanı uçurum, bir yanında daima eşkiya gizlenen yokuşlardan tırmanıyorduk. Buralarda arabalar durur, arabacılar bir araya gelir, her arabaya üç dört çift hayvan takarlar. Arabacılar arabanın arkasına omuz verir. Bin türlü acayip sesler çıkarak teker teker her arabayı yokuşun başına çekerler ve çok zaman da bu terleyerek, inleyerek günlerce didişip Çine Ovası'na kadar getirdikleri mallarını eşkiya çeteleri alır götürür; elleri boş, geldikleri yere dönerler.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözleme dayalı gerçekliğin ele alındığı
- B) Birden çok duyuya yer verildiği
- C) Diyalog yöntemine başvurulduğu
- D) Anlatıcının yorumuna yer verildiği
- E) Bir röportajdan alındığı

3. ---- bir başkan idaresinde toplumu ilgilendiren herhangi bir konunun dinleyiciler karşısında tartışılması ve tartışmanın neticesinde dinleyicilerin de görüş bildirmeleridir.

Bu cümle başındaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Konferans
- B) Münazara
- C) Forum
- D) Söylev
- E) Mülakat

4. Aşağıdakilerden hangisi sempozyum ile ilgili söylenemez?

- A) Sempozyum kapsamındaki konuşmalar kitaplaştırılabilir.
- B) Ciddi bir anlatımla oluşturulur.
- C) Bilim insanlarının tebliğlerinden oluşur.
- D) Uzmanlık gerektiren bir sözlü anlatım türüdür.
- E) Forum olarak da bilinir.

5. I. Sohbet
II. Konferans
III. Sunum
IV. Münazara
V. Panel

Yukarıdakilerden hangisi sözlü anlatım türleri arasında gösterilemez?

- A) III
- B) I
- C) IV
- D) V
- E) II

6.

	Açık oturum	Panel
Özellikler	X	Y

Tablodaki X ve Y bölümlerine gelebilecek bilgiler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Üçer kişilik grupların bir savı benimsetmeye çalıştığı sözlü anlatım türüdür. - Günler boyu sürebilir.
- B) Konuşmalar tebliğ şeklinde ortaya konur. - Geniş bir kitlenin önünde gerçekleştirilen tek kişilik konuşmadır.
- C) Birden çok oturumdan oluşur. - Sona ererken mutlaka foruma dönüşür.
- D) Başkan konuşmaların sonunda konuyu toparlar. - Temel amaç, konunun değişik boyutlarını ele almaktır.
- E) Bir hakem heyeti karşısında gerçekleştirilir. - Bir meselenin kesin sonuca bağlanması hedeflenir.

7.

Ey benim namlı, şerefli, sadık emirlerim! İyi bilirsiniz ki üstünde durduğumuz şu memleket ve maliki olduğumuz devlet, nice müşkil muharebe ve mücahedeler sonunda ecdadımız tarafından kazanılmış ve sonunda bize nasip olmuştur. Diyar-ı Rum'a az zamanda sahip olan ecdadımız, Allah'ın azamet ve kudretine, peygamberimiz Hazreti Muhammed'in imdad-ı ruhaniyesine sığınarak bütün Asya ve Avrupa'da her diledikleri cengi kazanmışlardır.

Bugün sizlere derim ki:

Canını feda etmeyen âşık vuslata nail olamaz. Nice kanlar döküldü. Nice yaralar açıldı. Nice dullar, yetimler gözlerinden matem yaşları akıttı. Nice âh u figanlar ulu katlara yükseldi. Ama bu sayede nice müstahkem kaleler alındı.

Bu parça aşağıdakilerin hangisinden alınmıştır?

- A) Panel
- B) Açık oturum
- C) Forum
- D) Söylev
- E) Sempozyum

8.

Şu ana kadar Yeni Deprem Yönetmeliği hakkında zaten çeşitli konuşmalar yapıldı, konunun içine girmiş olduk. Bu bölümde sizlerin katkısını bekledik, sizlerin görüşleri doğrultusunda bu bölümü düzenleyecektik ama maalesef yazılı olarak bir tek soru geldi. Bu bölümde, konuşmacılarımız beşer dakikalık süreler içinde yönetmeliğimiz üzerinde uygun gördükleri konuları dile getirecekler, bundan sonra söz yine sizlerin olacak.

Bu parçada aşağıdaki sözlü anlatım türlerinden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Söylev
- B) Konferans
- C) Panel
- D) Münazara
- E) Sunum

9.

(I) Sunum herhangi bir konuya dair yazılı olarak yapılan anlatımdır. (II) Bu anlatım türünde çeşitli teknolojik vasıtalarla yararlanılabilir. (III) Böylece bilgi aktarımı, pekiştirme, aydınlatma, tanıtma, örneklendirme, anımsatma sağlanır. (IV) Sunum, eğitim ve iş hayatında sıkça başvurulan bir tekniktir. (V) Sunumun bitiminde bilgiler toparlanır, dinleyenlere teşekkür edilip varsa sorular cevaplandırılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10.

Panel veya açık oturumun sonunda seyirciler de söz hakkı alarak konuşmaya dahil olduğunda sözlü anlatım türlerinde ---- geçilmiş olur.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) münazaraya
- B) foruma
- C) mülakata
- D) bilgi şölenine
- E) sunuma

1. I. Sempozyum
II. Konferans
III. Söylev

Yukarıdaki öncüllerden oluşan bir sorunun cevabı "Yalnız III" ifadesidir.

Bu bilgilerden hareketle sorunun kendisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yukarıdaki sözlü anlatım türlerinden hangileri kitlelere yönelik gerçekleştirilen etkili ve coşkulu konuşmalardır?
B) Yukarıdaki sözlü anlatım türlerinden hangileri tek kişinin konuşmasına dayanır?
C) Yukarıdaki sözlü anlatım türlerinin hangilerinde akademik üslup ağır basmaktadır?
D) Yukarıdaki sözlü anlatım türlerinden hangileri birden çok oturumdan oluşur?
E) Yukarıdaki sözlü anlatım türlerinin hangilerinde öğreticilik söz konusudur?

2. I. Grup

- I. Çiçero ve Demosthenes bu türün tanınmış temsilcileridir.
II. Çoğunlukla okullarda düzenlenen hazırlıklı tartışmalardır.
III. Panelin sonunda tartışmanın dinleyicilere geçmesidir.
IV. Birden çok konuşmacının aynı konunun farklı boyutlarını ele aldığı akademik konuşmalardır.
V. Herhangi bir konuda alanında uzman bir kişi tarafından dinleyicilere bilgi vermek için yapılan bilgilendirici konuşmalardır.

II. Grup

- Konferans
- Münazara
- Forum
- Söylev

I. gruptaki açıklamalarla II. gruptaki sözlü anlatım türleri eşleştirildiğinde hangi açıklama dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki sözlü anlatım türlerinin hangisinde konuşmalar, yazıya aktarılıp tebliğ hâlinde yayımlanabilir?

- A) Bilgi şöleni B) Münazara
C) Forum D) Açık oturum
E) Panel

4. Aşağıda bir ---- örneği vardır:

Konu: Ziya GÖKALP ve Türk Düşüncesi

Yöneten: Mahmut KAPLAN

Katılanlar: Prof. Dr. Mehmet KAPLAN, Prof. Dr. Tarık Zafer TUNAYA, Prof. Dr. Şerif MARDİN

Mahmut KAPLAN - Türk düşüncesinin gelişimindeki en önemli dönüm noktalarından birisi, Ziya Gökalp'tır. Büyük sosyolog ve düşünür Gökalp, ölümünün ellinci yılı dolayısıyla, 1974 Ekiminde Türkiye'de yeniden saygıyla anılıyor.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sunum
B) açık oturum
C) söylev
D) forum
E) konferans

5. Efendiler,

Herkesin bildiği gerçektir ki, tarih bir milletin kanını, hakkını ve varlığını hiçbir zaman inkâr edemez. Böylesine bâtıl bir perdenin ardında, vatanımız ve milletimiz aleyhinde verilen hükümlerle kararlar, muhakkak surette iflâsa mahkûmdur.

I. Hitap sözüne yer verilmiştir.

II. Yazınsal içerikli bir konuşmadır.

III. Bir söylevden alınmıştır.

Bu parçadan hareketle numaralanmış yargılardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. Bugün yüksek huzurunuzda Türk edebiyatının umumî tekâmülünü en bariz hatlarıyla göstermeye çalışacağım. Eski Çin menbalarında, Türk edebiyatının milâttan önce ikinci asırda mevcudiyetini gösteren, Türkçeden tercüme edilmiş bir şiir parçası mevcuttur. Bize bu kayıt dahi anlatıyor ki bugünkü bilgimize göre tekâmülünü ancak VIII. asırdan beri takip edebildiğimiz Türk edebiyatının köklerini daha eski zamanlarda aramak lâzımdır. Mamafih şunu ilâveyi de unutmayalım ki Avrupa'nın yaşayan edebiyatları arasında hatta on iki asırlık bir maziye malik olanlar da pek mahduttur. Türk lisan ve edebiyatının bize şimdilik malûm olan eski örnekleri, ancak VIII. asra ait Kök-Türk ve Uygur eserleridir. Bugün oldukça katî ve açık surette okunmuş olan Kök-Türk ve Uygur kitabeleri, Türklerin bu devirde, uzun asırlardan beri işlenmiş, zengin bir edebiyat diline malik olduklarını gösteriyor.

Bir konferanstan alınan yukarıdaki parça ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Ele alınan konuya ilişkin saptamalarda bulunulmuştur.
B) Uzmanlık gerektiren bilgilere yer verilmiştir.
C) Aktüel bir meseleye dair görüş belirtilmiştir.
D) Yazınsal ve dilsel bir içerik söz konusudur.
E) İlmî araştırmalara dayanılarak yargılar ileri sürülmüştür.

7.

	Sempozyum	Münazara
I.	Konu dinleyicilere seri konuşmamalar biçiminde aktarılır.	Münazara grupları genelde üçer kişiden oluşur.
II.	Konuşmacılar belli bir sıra gözetilerek bildirimlerini sunarlar.	Jüri bulunur.
III.	Konuşmacıların alanlarında uzman olması beklenir.	Konuşmacı gruplarının bir tezi temellendirme çabası söz konusudur.
IV.	Bir başkanın idaresinde gerçekleştirilir.	En önemli yanı savunmadır.
V.	Aynı günde başlayıp bitmelidir.	Genellikle televizyon ekranlarında gerçekleştirilir.

Tablodaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sayın Dinleyicilerim,

Değerli şair ve sevgili dostum Behçet Necatigil, beni Eğitim Enstitüsünde konuşmaya çağırdığı zaman aklıma ilk gelen şey, sizlere yazdığım hikâye ve romanlardan söz açmak, sanat anlayışımı belirtmek olmuştur. Ama sonra caydım bundan. Düşündüm ki koskoca Türk edebiyatının durmadan gelişen yüce zinciri içinde benim yerim olsa olsa, bir halkalıktır. Belki o bile değildir. Dolayısıyla, sizlere, şiiri, hikâyesi ve romanıyla edebiyatı sevmenin, bu sevgiden cayılmazlığın nedenlerini açıklamaya çalışırsam daha yerinde bir iş yapmış olurum diye düşündüm. Gene düşündüm ki bir romancıyı, bir hikâyeciyi, bir şairi tanımak, sevmek, yalnız onu dinlemek yetmez kimseye. Asıl olan, edebiyatı bütünü ile sevmektir.

Bu sözlü anlatımın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Açık oturum
B) Forum
C) Mülakat
D) Konferans
E) Münazara

9.

- I. Siyasi, askerî, dinî, akademik veya hukukî içerikli olup özellikle dilin alıcıyı harekete geçirme işlevinde kullanıldığı bir türdür. (Nutuk)
II. Tezle antitezin iki grup tarafından jüri önünde savunulduğu konuşmalardır. (Münazara)
III. Toplumu ilgilendiren bir konunun sohbet havasında tartışılmasıdır. (Panel)
IV. Uzmanlık gerektiren bir konunun ele alındığı tek kişilik konuşmadır. (Forum)
V. Akademik bir konuda yapılan seri konuşmalardır. (Sempozyum)

Yukarıdakilerin hangisinde tanımla ayrış içindeki tür uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V